

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Pavla Telce a soudců JUDr. Markéty Pokorné a Mgr. Bronislava Berana ve věci

žalobce: **Pavel N.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Markem Polákem
se sídlem Valová 2357/8, 789 01 Zábřeh

proti
žalovanému: **Mgr. František D.**,
se sídlem xxx

o zaplacení 200.000 Kč, o **žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce**, k odvolání žalobce proti usnesení Okresního soudu v Šumperku ze dne 10. 10. 2022, č. j. 18 C 245/2022-43,

takto:

Usnesení okresního soudu **se zrušuje** a řízení o žádosti žalobce ze dne 21. 9. 2022 o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o jeho návrhu ze dne 4. 8. 2022 v části, ve které se domáhá ochrany osobnosti, **se zastavuje**.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením okresní soud zamítl žádost žalobce ze dne 21. 9. 2022 o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o jeho návrhu ze dne 4. 8. 2022 v části, ve které se domáhá ochrany osobnosti.
2. Uvedené odůvodnil tak, že žalobci bylo usnesením okresního soudu ze dne 22. 12. 2021, č. j. 17 Nc 2/2021-45, přiznáno osvobození od soudních poplatků pro žalobu o náhradu škody proti Mgr. Františku D., advokátovi v xxx, a byl mu v této věci ustanoven zástupce Mgr. et Mgr. Marek Polák. Žalobce podal dne 18. 8. 2022 u soudu neurčitou žalobu ze dne 4. 8. 2022, kterou se dle petitu domáhá náhrady škody, avšak dle obsahu žaloby se domáhá ochrany osobnosti. Soud vyzval žalobce k odstranění této neurčitosti, na což žalobce reagoval toliko podáním ze dne 21. 9. 2022, ve kterém žádá o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků pro řízení na ochranu osobnosti, pokud má soud za to, že se na takové řízení původní osvobození a ustanovení nevztahuje. Podle petitu se tedy žalobce domáhá náhrady škody proti Mgr. D., a to z důvodu, že Mgr. D. nepodal jménem žalobce dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 28. 5. 2020, č. j. 71 Co 148/2020-546. Je tedy zřejmé, že dle petitu i původní žádosti o ustanovení zástupce se mělo jednat o žalobu z odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu advokacie. Pro takové řízení byl žalobce osvobozen od soudních poplatků a byl mu ustanoven zástupce usnesením podepsaného soudu ze dne 22. 12. 2021, č. j. 17 Nc 2/2021-45. V obsahu podání ze dne 4. 8. 2022 však žalobce uvádí, že žádá satisfakci za odepření práva přístupu k soudu 100.000 Kč a odčinění nemajetkové újmy spočívající v psychickém strádání 100.000 Kč. V daném případě lze ovšem toliko podat žalobu z odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu

423/2022

advokacie, jedná se tedy o škodu vzniklou v příčinné souvislosti s nečinností advokáta, účastník pak předkládá v žalobě proti advokátovi např. tvrzení, že kdyby advokát nebyl nečinný, účastník by byl v řízení úspěšný a byla by mu přisouzena částka, která byla předmětem původního řízení, včetně příslušenství atp. Podle aktuální právní úpravy odpovídá advokát dle § 24 odst. 1 zákona o advokacii pouze za újmu majetkovou, nebylo-li sjednáno něco jiného (srov. Kovářová, D., Žižlavský M., Němec R. aj.: Zákon o advokacii. Komentář. Wolters Kluwer. Praha 2017, komentář k § 24, v 9. odstavci komentáře). Ustanovení § 24 zákona o advokacii je totiž ustanovením speciálním k obecné úpravě náhrady újmy v občanském zákoníku (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1242/2006). Žalobce netvrdí, že by s advokátem měl sjednanou i odpovědnost nemajetkovou. Pouze předkládá povšechné tvrzení, že psychicky strádal kvůli nečinnosti advokáta. Za uvedeného stavu okresní soud považuje podání žalobce ze dne 4. 8. 2022 v části, ve které se domáhá ochrany osobnosti, za zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Tímto usnesením pak dle okresního soudu není dotčeno osvobození od soudních poplatků pro žalobu o náhradu škody proti Mgr. Františku D.

3. Proti tomuto usnesení podal včasné odvolání žalobce, kdy nesouhlasí se závěrem okresního soudu, že by měl žalovat Mgr. D. výhradně dle odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu advokacie a nikoli z titulu ochrany osobnosti, když advokát v daném případě právě žádnou advokacii nevykonával, proto se zde speciální režim neuplatní. Domáhal se zrušení napadeného usnesení a rozhodnutí, že ustanovení zástupce Mgr. et Mgr. Marka Poláka se vztahuje na všechny typy uplatněných nároků vůči Mgr. D.
4. Krajský soud přezkoumal napadené usnesení okresního soudu včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné a rozhodnutí okresního soudu jako věcně správné nemůže obstát.
5. Z obsahu spisu se podává, že žalobce podal dne 4. 8. 2022 u okresního soudu neurčité podání, kde popisuje nesprávný postup jemu ustanoveného zástupce Mgr. Františka D. ve věci sp. zn. 71 Co 148/2020, kdy tento nedoplnil za žalobce v této věci podané dovolání, ač byl pro tyto účely ustanoven. Pro jeho nečinnost bylo dovolání odmítnuto. Uvedl, že je zcela nemajetný a omezen v možnostech obhajoby, kdy žalovaný je právně vzdělán, nutně potřebuje právní pomoc, žalobce nemá představu, jakou navrhnout náhradu způsobené škody a kompenzaci. Usnesením ze dne 22. 12. 2021, č. j. 17 Nc 2/2021-45, bylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků pro žalobu o náhradu škody proti Mgr. Františku D., advokátovi v Šumperku, a byl mu v této věci ustanoven zástupce. V odůvodnění okresní soud dospěl k závěru, že jsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce k podání žaloby o náhradu škody proti Mgr. Františku D. Usnesení je v právní moci. Žalobce podal dne 18. 8. 2022 u soudu prostřednictvím svého ustanoveného zástupce Mgr. et Mgr. Marka Poláka žalobu, kde je žalovaným Mgr. František D., je zde popsáno jednání žalovaného spočívající v porušení povinností advokáta, kterým byla žalobci způsobena nemajetková újma ve výši 100.000 Kč spočívající v upření práva na spravedlnost a soudní ochranu a dále nemajetková újma ve výši 100.000 Kč spočívající v psychickém strádání žalobce zmařením projednání dovolání v jeho věci. Okresní soud vyzval žalobce usnesením ze dne 1. 9. 2022 k odstranění neurčitosti žaloby s tím, že není zřejmé, zda se jedná o žalobu na ochranu osobnosti, čemuž odpovídá text žaloby, nebo o žalobu na náhradu škody vůči advokátovi vzniklé v souvislosti s výkonem advokacie, čemuž odpovídá žalobní petit, eventuálně obě tyto žaloby, kdy se jedná o rozpor mezi žalobními tvrzeními a žalobním petitem. Žalobce byl poučen, jak má žalobní tvrzení ve lhůtě 15 dnů doplnit a dále vyzván k tomu, aby v případě, že se jedná i o žalobu na ochranu osobnosti, předložil ve lhůtě 15 dnů plnou moc k zastupování Mgr. et Mgr. Markem Polákem v takovém řízení. Dále byl poučen, že nebude-li podání ve lhůtě řádně doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání odmítne, v případě nedoložení plné moci k zastupování v řízení na ochranu osobnosti, soud řízení zastaví. Na uvedené žalobce reagoval podáním ze dne 21. 9. 2022, ve kterém žádá o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků pro řízení na ochranu osobnosti, pokud

423/2022

má soud za to, že se na takové řízení původní osvobození a ustanovení nevztahuje. Dne 10. 10. 2022 vydal okresní soud napadené usnesení.

6. Podle § 167 odst. 2 o. s. ř. není-li dále stanoveno jinak, užije se na usnesení přiměřeně ustanovení o rozsudku.
7. Podle § 170 odst. 1 o. s. ř. soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlášen; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.
8. Podle § 159a odst. 4 o. s. ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.
9. Podle § 104 odst. 1 věta první jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví.
10. Z obsahu spisuje zřejmé, že naposledy bylo o obsahově totožné žádosti žalobce (o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů k ochraně zájmů žalobce) rozhodnuto usnesením ze dne 22. 12. 2021, č. j. 17 Nc 2/2021-45, kdy bylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků pro žalobu o náhradu škody proti Mgr. Františku D., advokátovi v xxx, tudíž není možno o takové žádosti rozhodnout opětovně. Pokud je v takovém usnesení uvedeno, že zástupce je ustanoven pro žalobu o náhradu škody proti Mgr. Františku D., jedná se pouze o formulační nepřesnost, kdy žalobce v původním podání ze dne 4. 8. 2022 žádá o ustanovení zástupce proto, že není schopen navrhnout, jakou „náhradu způsobené škody a kompenzaci“, má žádat. Je tedy evidentní, že zástupce byl žalobci ustanoven pro řízení, v němž se domáhá blíže nekonkretizovaných nároků vůči Mgr. Františku D., které jako právní laik není schopen specifikovat a právně pojmenovat, a z tohoto není možno dovodit, že by se mělo striktně jednat pouze o náhradu škody způsobené advokátem v souvislosti s výkonem advokacie, jak dovodil okresní soud a k čemuž zčásti může přispívat i ne zcela šťastná formulace výroku usnesení, jímž byl Mgr. et Mgr. Marek Polák zástupcem žalobci ustanoven. Z obsahu spisu je však evidentní, že úmyslem bylo ustanovit žalobci zástupce pro řízení, jehož předmětem jsou dosud blíže nespecifikované nároky vůči advokátu, které žalobce nijak konkrétně nespecifikoval, neboť právě k tomuto účelu žádal ustanovit zástupce. Je již věcí ustanoveného zástupce, aby následně nároky laicky požadované žalobcem a tyto mu sdělené, vtělil do skutkových tvrzení v žalobě a konkrétního žalobního žádání. Zcela nelogický je potom postup okresního soudu, který jednotlivé nároky požadované na stále stejném skutkovém základě štěpí na ty, pro které zástupce ustanoven byl a pro které nikoli, a doslova předjímá a zcela předčasně právně hodnotí, zda s těmito může či nemůže být žalobce v řízení úspěšný, a zda se tedy jedná o bezúspěšné uplatňování práva. Jak shora uvedeno, Mgr. et Mgr. Marek Polák byl zástupcem žalobci ustanoven pro blíže neurčené nároky vůči Mgr. Františku D., který dle žalobce porušil své povinnosti jako ustanovený zástupce, kdy tyto nároky žalobce nedokázal specifikovat a právně pojmenovat. To, že v ustanovujícím usnesení byly tyto nároky označeny soudem jako „náhrada škody“, nemůže jít k tíži žalobce a tomuto být určováno a podsouváno, jaké nároky má vůči Mgr. Františku D. uplatnit, s čím může a nemůže u soudu uspět a aby se prostřednictvím ustanoveného zástupce domáhal výlučně náhrady škody vůči advokátu dle zákona o advokacii s tím, že k jinému řízení zástupce ustanoven nebyl.
11. Napadené usnesení tak vůbec nemělo být vydáno a řízení o této opakované žádosti ze dne 23. 9. 2022 mělo být okresním soudem zastaveno pro překážku věci rozhodnuté, kdy uvedené představuje vadu řízení, neboť usnesení nemělo být vydáno pro nedostatek podmínek řízení. Proto krajský soud napadené usnesení dle ust. § 219a odst. 1 o. s. ř. zrušil, čímž došlo k jeho odklizení a řízení o žádosti žalobce ze dne 21. 9. 2022 dle ust. § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zastavil.
12. O nákladech tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí ve věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. j/ o. s. ř.).

Olomouc 25. listopadu 2022

Mgr. Pavel Telec v. r.
předseda senátu